

Beleidsregel gronden weigering vergunning bodemenergiesystemen interferentiegebieden Zuid-West en Europaweg 2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem,

gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht,

overwegende dat burgemeester en wethouders een vergunning kunnen verlenen op grond van artikel 2.1 lid 1 sub i Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto artikel 2.2a lid 6 van het Besluit omgevingsrecht voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer, dan wel een bodemenergiesysteem met een vermogen van minder dan 70 kW dat is gelegen binnen de interferentiegebieden die zijn aangewezen in de Verordening aanwijzing interferentiegebieden bodemenergiesystemen gemeente Haarlem 2023 op grond van artikel 2.2b Besluit omgevingsrecht,

besluiten, onder voorbehoud van vaststelling van de 'Verordening aanwijzing interferentiegebieden bodemenergiesystemen gemeente Haarlem 2023' door de raad, vast te stellen:

Beleidsregel gronden weigering vergunning bodemenergiesystemen interferentiegebieden Zuid-West en Europaweg.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Definities

Alle begrippen die worden gebruikt en die niet nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Verordening aanwijzing interferentiegebieden gemeente Haarlem 2023.

Hoofdstuk 2 Vergunningverlening voor gesloten bodemenergiesystemen binnen de interferentiegebieden Zuid-West en Europaweg

Artikel 2 Gronden voor het weigeren van een vergunning voor gesloten bodemenergiesystemen binnen de interferentiegebieden Zuid-West en Europaweg

Op grond van artikel 5.13b lid 9 juncto artikel 2.2a lid 6 van het Besluit omgevingsrecht wordt een omgevingsvergunning voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer, dan wel een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van minder dan 70 kW dat is gelegen binnen een interferentiegebied geweigerd indien het bodemenergiesysteem zodanige interferentie kan veroorzaken met een ander bodemenergiesysteem, met inbegrip van een open bodemenergiesysteem waarvoor een vergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet is vereist, dat het doelmatig functioneren van een van de desbetreffende systemen kan worden geschaad dan wel anderszins sprake is van een ondoelmatig gebruik van bodemenergie.

Bij doelmatig gebruik van bodemenergie gaat het om optimaal gebruik van de potentie van de bodem om energie te leveren. Daarbij gaat het enerzijds om een zo goed mogelijk rendement van een bodemenergiesysteem op een bepaalde locatie (een goed ontwerp en goed beheer zijn bepalend) en anderzijds om de totale energieproductie van meerdere systemen in een gebied. Bij dit laatste gaat het in praktische zin om het voorkomen van negatieve thermische interferentie en om een optimale onderlinge ordening van bodemenergiesystemen.

Van ondoelmatig gebruik van bodemenergie in de interferentiegebieden Zuid-West en Europaweg is in ieder geval sprake indien niet wordt voldaan aan de volgende regels.

Regels voor gesloten bodemenergiesystemen

- Gesloten bodemenergiesystemen mogen uitsluitend geplaatst worden op eigen perceel;
- De verticale bodemlussen van gesloten bodemenergiesystemen mogen tot een diepte van maximaal 100 meter minus maaiveld worden geplaatst.

Regels voor open bodemenergiesystemen

- Een open bodemenergiesysteem dient uitgevoerd te worden als mono-bron;
- Een mono-bron mag uitsluitend geplaatst worden op eigen perceel;

- Het koude filter wordt boven het warme filter gerealiseerd;
- De bovenzijde van het warme filter wordt dieper dan 150 m -mv geplaatst;
- De verhouding filterlengte/thermische straal is minimaal 0,5;
- Een mono-bron is bodemzijdig in thermische balans. De totale hoeveelheid bodemzijdig opgeslagen warmte over de laatste 5 jaar dient gelijk te zijn aan de totale hoeveelheid opgeslagen kou in deze periode met een afwijking van maximaal 10 procent koude-overschot.

Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 3 Intrekking voorgaande beleidsregel

De 'Beleidsregel gronden weigering vergunning bodemenergiesystemen interferentiegebieden Zuidwest en Europaweg', vastgesteld op 12 oktober 2021 en gewijzigd op 11 oktober 2022 wordt ingetrokken.

Artikel 4 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking op de dag na die van bekendmaking.

Artikel 5 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel gronden weigering vergunning bodemenergiesystemen interferentiegebieden Zuid-West en Europaweg.

Aldus vastgesteld te Haarlem op 21 december 2023

*de secretaris,
C. Lenstra*

*de burgemeester,
J. Wiene*

Toelichting

Algemeen

De gemeente Haarlem heeft de ambitie om in 2040 aardgasvrij te zijn. Voor het behalen van deze doelstelling wil zij het gebruik van duurzame bodemenergie stimuleren. Gezien de ontwikkelingen die in en rondom de ontwikkelzones Europaweg en Zuid-West zijn gepland, zal de drukte in de ondergrond bij toepassing van open en gesloten bodemenergiesystemen sterk toenemen.

Op grond van het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen is de gemeente bevoegd gezag voor de installatie van gesloten bodemenergiesystemen en kan de gemeente ook aansturen op doelmatig gebruik van bodemenergiesystemen. Dit gebeurt via het aanwijzen van interferentiegebieden.

In de Verordening aanwijzing interferentiegebieden bodemenergiesystemen gemeente Haarlem 2023 zijn de ontwikkelzones Zuid-West en Europaweg aangewezen als interferentiegebied. De begrenzing van het gebied is verbeeld op de kaart die bij de verordening hoort.

Gevolg van de aanwijzing van een interferentiegebied is dat voor het installeren van kleine gesloten bodemenergiesystemen een vergunning moet worden aangevraagd.

Door beleidsregels aan de vergunningverlening te koppelen is er voor de ontwikkelingen meer zekerheid dat de bodemenergiesystemen die worden aangelegd optimaal kunnen worden benut en dat er genoeg ondergrondse ruimte is om de warmte - en koudevraag zo optimaal mogelijk in te vullen.

Open bodemenergiesystemen

Voor de grootschalige toepassing van open bodemenergiesystemen is het watervoerende pakket tussen 90 en 190 m -mv zeer geschikt. De werking van een open bodemenergiesysteem is gebaseerd op doorlatendheid van de ondergrond. De primaire keuze voor het opstellen van regels wordt dus bepaald door de aanwezigheid van een geschikt watervoerend pakket voor de open bodemenergiesystemen. Recent onderzoek naar potentiële verstopping van bronfilters als gevolg van sulfaatreductie op een diepte van ca. 90 tot 105 m -mv heeft aanleiding gegeven om terughoudend te zijn met het plaatsen van bronnen op deze diepte. Als er in of nabij deze diepte een bron geplaatst wordt dan moet dit de koude bron zijn. Daarnaast moet de warme bron zo diep mogelijk in het pakket geplaatst worden.

Mono-bronnen als open bodemenergiesysteem kunnen de meeste ontwikkelingen in dit gebied van warmte en koude voorzien. Een groot voordeel is dat een mono-bron inclusief de leidingen van het systeem op eigen perceel geplaatst kan worden en minder ruimte in neemt dan een doublet. Verder is geen uitgebreid leidingwerk tussen koude/warme bronnen noodzakelijk.

Door de regels voor open bodemenergiesystemen ontstaat in de ondergrond een koude - en een warme zone. Deze zones liggen in het ondergrondprofiel boven elkaar en reiken horizontaal tot aan de grenzen van het interferentiegebied. In verband met een iets hogere temperatuur van het grondwater op grotere diepte heeft een warme zone onder de koude zone hier de voorkeur.

De indeling is vooraf eenduidig bepaald en dat heeft als voordeel dat later geplaatste open bodemenergiesystemen op geringe afstand van bestaande open systemen bijgeplaatst kunnen worden. Hierdoor kan de ondergrond voor open systemen zo doelmatig mogelijk benut worden en is ruimtelijke inpassing van latere ontwikkelingen relatief eenvoudig mogelijk.

Voor de gesloten bodemenergiesystemen is het een voordeel omdat deze systemen in combinatie met de grootschalige open bodemenergiesystemen in dit gebied toch kunnen worden toegepast, zonder onaanvaardbare thermische effecten op de open systemen. Voor initiatiefnemers die binnen deze zone gesloten bodemenergiesystemen willen toepassen is vooraf duidelijk op basis van welke uitgangspunten hun ondergronds ontwerp gerealiseerd moet worden.

Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland worden als bevoegd gezag gevraagd om de door de gemeente Haarlem opgelegde regels die gelden binnen het interferentiegebied te betrekken bij de vergunningverlening van open bodemenergiesystemen.

Gesloten bodemenergiesystemen

Gesloten bodemenergiesystemen kunnen worden toegepast voor de verwarming en koeling van individuele grondgebonden woningen, appartementen en kleinere bedrijfsgebouwen. Bij gesloten bodemenergiesystemen wordt warmte via geleiding uit de bodem onttrokken en/of teruggebracht. Bij gesloten bodemenergiesystemen wordt geen grondwater rondgepompt.

Negatieve thermische interferentie tussen gesloten bodemenergiesystemen onderling en tussen open en gesloten bodemenergiesysteem moet zoveel als mogelijk voorkomen worden. Om te voorkomen dat negatieve thermische interferentie tussen gesloten en open bodemenergiesystemen de ontwikkeling van open bodemenergiesystemen belemmert, is de toepassing van gesloten systemen beperkt tot een diepte van 100 meter minus maaiveld. Op deze wijze kunnen in het interferentiegebied open en gesloten bodemenergiesystemen gecombineerd worden toegepast zonder dat deze elkaar onderling thermisch negatief beïnvloeden.

Daarnaast dienen in verband met een doelmatig gebruik van de ondergrond de gesloten bodemenergiesystemen op eigen perceel te worden aangelegd. Hierdoor wordt er zo efficiënt mogelijk gebruik gemaakt van de ondergrondse openbare ruimte voor de aanleg van de warmtenetwerken en de daarvoor benodigde open bodemenergiesystemen. Voor elke nieuwe ontwikkeling op het gebied van bodemenergie blijft hiermee voldoende ruimte in de ondergrond aanwezig om op doelmatige manier gebruik te kunnen maken van bodemenergie.